

תכשיט לאשה.

אבל אם יש עליה חותם — הרי היא משוי, וחייבים חטאת על הוצאתה.

שנינו במשנה: ולא במחט שאינה נקובה.

והוינן בה: מחט שאינה נקובה — למאי חזיא לאשה כתכשיט, ומדוע אין חייבים עליה חטאת? (77)

אמר רב יוסף: דינה של טבעת זו כתכשיט הואיל ואינה אוגרת בה שיערה היוצא חוץ לקישוריה. שכורכתו סביב המחט, ותוחבת את המחט בשבכה מתחתיה, כדי שלא יראה שיערה.

אמר ליה אבבי לרב יוסף: ותהוי מחט זו כבירית, אצעדה שעושה מעל בתי שוקיה כדי שלא יפלו, שהיא טהורה (78) מלטמא, כי אינה תכשיט אלא רק תשמיש לבגדיה. ותשתרי לצאת בה לכתחילה בשבת. וכשם

רב נחמן בר יצחק אמר: טומאה אשבת קרמית? אין להקשות מטומאה על שבת משום שגדרי כלי שלהם חלוקים (76).

לגבי טומאה — "כלי מעשה" אמר רחמנא. ומשום כך, אף אם יש חותם לטבעת — כלי הוא ביחס לקבל טומאה, אף שאינה תכשיט.

וכך היא פירושה של המשנה בטבעת: הרי היא מקבלת טומאה בין בתורת תכשיט כשאינן בה חותם ובין בתורת "כלי מעשה" כשיש בה חותם.

אבל שבת — איסור הוצאה שבו משום משוי אמר רחמנא, ותכשיט, שאינו משא אין חייבים על הוצאתו.

הילכך, אם אין עליה חותם — תכשיט היא, ומותר לצאת בה.

76. גם כאן פירשו התוספות שהוא בא רק לומר שהמשנה בכלים יכולה לסבור כמו רבי נחמיה וטבעת שיש עליה חותם טמאה מדין "כלי מעשה", והוא מודה שמשנתנו היא דוקא לרבי נחמיה. והריטב"א ותוספות הרא"ש מפרשים שהוא חולק על רב זירא וסובר שאין לדמות דיני תכשיט לגבי טומאה לדיני הוצאת בשבת, וכמבואר לעיל.

77. רש"י. והתוספות מפרשים ששאלת הגמרא היא — לשם מה עשויה מחט זו, ומה מטרתה לצורך האשה [אפילו בימי חול].

78. רש"י מפרש שקושיית הגמרא אינה ממה שהבירית טהורה, אלא ממה שנאמר שם בהמשך המשנה ויוצאין בה בשבת, ואין

והקשה רבי עקיבא איגר אם כן סותרים פסקי הרמב"ם בדיני טבעת, שבהלכות כלים [ד] [ו] לענין טומאת טבעת פסק כרבנן שהולכים אחר הטבעת ולא אחר חותמה, ובהלכות שבת [יט, ג] פסק שאשה שיצאה בטבעת שיש עליה חותם חייבת חטאת, והרי אמרינן שמשנתנו כרבי נחמיה ולא כרבנן.

אולם הריטב"א ותוספות הרא"ש מפרשים שרבה חולק על רב זירא וסובר שדיני תכשיט לגבי הוצאה בשבת אינם שייכים לדיני טומאת כלים כלל, וכולם מודים למשנה בכלים שכל טבעת טמאה מדין תכשיט [של איש או של אשה], אבל לגבי תכשיטי אשה לצאת בו בשבת טבעת שיש בו חותם נחשב משא לאשה מפני שאין דרכה בכך. וכתבו האחרונים שכך סובר הרמב"ם ומיושבת קושיית רבי עקיבא איגר הנ"ל. [שפת אמת, וחזון איש כלים יז יד]